

คน-แมลง-สิ่งแวดล้อม

หน้า 3

มหันตภัย 4 สารพิษ...

ฆ่าคน-แมลง-สิ่งแวดล้อม

23 สิงหาคม ที่ผ่านมา ด้านหน้ากระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ริมถนนราชดำเนินกลางคึกคักไปด้วยตัวแทนเกษตรกรกว่า 100 คน ที่เดินทางมาจาก 8 จังหวัด พวกเขาพร้อมกันชูป้ายประท้วงต่อต้านการนำเข้ายาฆ่าแมลง 4 ตัวจากต่างประเทศ...หลายคนสงสัยว่าสารเคมี 4 ตัวนี้ร้ายแรงอย่างไร ?

“ปมปริศนามาจากคณงานผมเอง แม่บ้านคนนี้ทำงานปกติดีทุกวัน ร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วย มีอยู่ช่วงหนึ่งขอลางานกลับบ้านนอกไปทำนา พอกลับมาเริ่มมีอาการหน้ามืดบ่อยๆ มีน้ำตาไหล ผมเลยคุยสืบถามไปมา จนเริ่มสงสัยว่า เป็นเพราะยาฆ่าแมลงที่ใช้ในแปลงเกษตรหรือเปล่า เอามาอ่านดูถึงรู้ว่าชื่อคาร์โบฟูราธรัน ผมเริ่มสนใจศึกษาอย่างละเอียด มันเป็นสารเคมีอันตรายมากนะ ทำลายต่อมหมวกไต ทำลายระบบสืบพันธุ์ และทำให้ดีเอ็นเอผิดปกติด้วย”

ผศ.ดร.นพ.ปัตพงษ์ เกษสมบูรณ์ คณะแพทยศาสตร์ ม.ขอนแก่น เล่าถึงความเป็นมาของการสร้าง “เครือข่ายเฝ้าระวังสารเคมีเกษตร” แหล่งชุมนุมของกลุ่มแพทย์ นักวิจัย นักวิชาการ เอ็นจีโอ ฯลฯ ผู้ต่อต้านการใช้สารเคมีในแปลงเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มยาฆ่าแมลง

หมอปัตพงษ์อธิบายว่า เมืองไทยไม่เคยควบคุมการใช้สารเคมีเหล่านี้ ให้สิทธิพิเศษไม่ต้องเสียภาษีขายได้ทุกที่ ขายได้กับทุกคน ซื้อขายอย่างอิสระเสรี โฆษณาเกินจริงสุดๆ ทำให้ตัวเลขใช้สารกำจัดศัตรูพืชพุ่งสูงถึงปีละกว่า 118 ล้านกิโลกรัม มูลค่าตลาดไม่ต่ำกว่า 1.8 หมื่นล้านบาท เพิ่มมากขึ้นจากปี 2540 กว่า 3 เท่า ในจำนวนสารกำจัดศัตรูพืชทั้งหมด 118 ล้านกิโลกรัม มีสารเคมีหลายตัวที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะสารพิษฆ่าแมลง 4 ตัว ที่หลายประเทศประกาศห้ามใช้เด็ดขาด คือ “คาร์โบฟูราธรัน” “เมโทมิล” “ไดโครโดฟอส” และ “อีพีเอ็น” แต่กลุ่มธุรกิจค้าสารเคมีข้ามชาติจากอเมริกา ได้หัวน ญ่ปุ๋นสามารถสั่งนำเข้ามายาขายในไทยได้อย่างเสรี

เมื่อ 20 ปีที่แล้ว พ.ศ.2534 ยุโรปมีสารเคมีขึ้นทะเบียนอยู่ 1,000 กว่าตัว แต่หลังจากเปลี่ยนระบบขึ้นทะเบียนใหม่ที่เข้มงวดกว่าเดิม ต้องมีรายงานพิษวิทยา การตรวจสอบปนเปื้อนในพืชผักหรือผลผลิต การตกค้างในสิ่งแวดล้อม ทำให้สารเคมีที่ผ่านมาตรฐานเหลือเพียงแค่ 250 ตัวเท่านั้น และในวันที่ 14 มิถุนายน ที่ผ่านมา สหภาพยุโรปได้ออกกฎ

ระเบียบเข้มเพิ่มเติม ให้รัดกุมเข้มข้นกว่าเดิม เพื่อคุ้มครองสุขภาพคน สัตว์และสิ่งแวดล้อม โดยระบุห้ามขึ้นทะเบียนสารเคมีเกษตรที่มีลักษณะ 6 ประการคือ 1.ก่อให้เกิดการกลายพันธุ์ 2.ทำให้เป็นมะเร็งหรือเป็นพิษต่อระบบสืบพันธุ์ 3.มีผลต่อระบบต่อมไร้ท่อ 4.ตกค้างในสิ่งแวดล้อมยาวนาน 5.ตกค้างในสิ่งมีชีวิตได้ยาวนาน 6.ตกค้างในสิ่งมีชีวิตได้ยาวนานมาก

องค์การอนามัยโลกจำแนกระดับความพิษของสารเคมีเกษตรไว้ 4 ระดับคือ (1a) ระดับมีอันตรายสูงมาก (Extremely

hazardous)
(1b) ระดับอันตรายสูง (Highly hazardous)
(2) ระดับอันตรายปานกลาง (Moderately hazardous)
(3) ระดับอันตรายน้อย (Slightly hazardous)
(4) ระดับไม่อันตราย (Unlikely to present a hazard in normal use)

เมื่อจัดกลุ่มของสารพิษทั้ง 4 ชนิดพบว่า “อีพีเอ็น” มีอันตรายสูงมากอยู่ในระดับ 1a ส่วน “คาร์โบฟูราน, เมโทมิล และ ไคโครโตฟอส” จัดอยู่ในระดับ 1b

จากรายงาน “สรุปการทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของอีพีเอ็น” โดย นพ.ประภังค์ เชื้อชม รพ.สมเด็จพระยุพราชเดชอุดม จ.อุบลราชธานี ระบุว่า เนื่องจากอีพีเอ็นมีความเป็นพิษ

อันตรายสูงมาก คือ “หนึ่งเอ” (1a) อเมริกา อังกฤษ แคนาดา ออสเตรเลีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และพม่าห้ามใช้ในประเทศแล้ว แต่ไทยยังวางขายได้โดยไม่ผิดกฎหมาย ทั้งที่พิษร้ายทำให้คนสัมผัสปวดหัว อาเจียน ไอ และหยุดหายใจได้ งานวิจัยในสัตว์พบความผิดปกติในสมองหนู และระบบประสาทในไก่ แต่ดูเหมือนผู้เกี่ยวข้องในไทยยังไม่รับรู้อันตรายเพราะปี 2553 ยังอนุญาตให้บริษัทญี่ปุ่นแห่งหนึ่งส่งสารอีพีเอ็นจากเกาหลีมาขายในไทย จำนวน 1.5 แสนกิโลกรัม มูลค่ากว่า 53 ล้านบาท รศ.ดร.ภญ.นาถธิดา วีระปริยากร คณะเภสัชศาสตร์ ม.ขอนแก่น ทำรายงาน “สรุปการทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของคาร์โบฟูราน (Carbofuran)” ว่า มีพิษต่อสัตว์และมนุษย์ เกษตรกรสัมผัสสารนี้จะมีอาการพิษเฉียบพลัน เช่น คลื่นไส้ ปวดเกร็งท้อง เสียการทรงตัว หายใจลำบาก ส่วนในสัตว์นั้นพบว่ามีพิษต่อตับและระบบสืบพันธุ์ของปลา และความผิดปกติในอสุจิหนู อเมริกาจึงสั่งห้ามใช้สารนี้ตั้งแต่ปี 2540 จากนั้นอีก 3 ปีอังกฤษสั่งห้ามใช้ในปี 2543 ส่วนไทยนั้นปี 2553 มีกลุ่มธุรกิจนำเข้าสารคาร์โบฟูรานจำนวน 5.3 ล้านกิโลกรัม มูลค่า 149 ล้านบาทเข้ามาขายให้เกษตรกรทั่วประเทศ

ที่มันักวิชาการจากเครือข่ายเฝ้าระวังสารเคมีเกษตร ประกอบด้วย มรภ.อุบลราชธานี ม.มหาสารคาม ม.ขอนแก่น และสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ ร่วมกันทดลองวิจัยในไทย พร้อมรายงานผลเบื้องต้นในหัวข้อ “ผลของสารคาร์โบฟูราน ไคโครโตฟอส อีพีเอ็น และ เมโทมิล ที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ” โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลจากห้องแล็บ และแปลงทดลองค่น้ำทั้งหมด 39 แปลง ใน จ.อุบลราชธานี ผลปรากฏว่า สารเคมีทั้ง 4 ชนิดมีพิษหรือฆ่าแมลงหมดเกลี้ยง ทั้งหนอนกระทู้ผักและหนอนใยผัก ที่เป็นตัวทำลายผักค่น้ำ ขณะเดียวกัน

ก็ฆ่า “แตนเบียน” ที่เป็นแมลงมีประโยชน์ในการคุมหนอน 2 ชนิดแรกเช่นกัน ทำให้เสียสมดุลของระบบนิเวศ

ล่าสุดที่มงานนักวิชาการข้างต้นกำลังศึกษาการตกค้างในสิ่งแวดล้อมทั้งดินและน้ำ แต่ระหว่างรอผลวิจัยนั้น ได้เสนอแนะในข้อสรุปว่า ประเทศไทยควรยกเลิกการนำเข้าและจำหน่ายสารพิษทั้ง 4 ชนิด และส่งเสริมให้ปลูกผักแบบอินทรีย์เพื่อสุขภาพของเกษตรกร เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค และรักษาสิ่งแวดล้อม

“ในต่างประเทศรู้มานานแล้วว่า 4 ตัวนี้มีพิษร้ายแรง งานวิจัยหลายชิ้นทั่วโลกยืนยันถึงอันตรายทั้งต่อเกษตรกรที่เป็นคนฉีดพ่น และปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมยาวนาน ทำลายวงจรชีวิตแมลงดี ๆ และตกค้างในข้าวพืชผักที่มนุษย์กินเข้าไป ฯลฯ เป็นโอกาสดีที่กรมวิชาการเกษตรจัดระเบียบใหม่ กำหนดให้หลังวันที่ 22 สิงหาคม 2554 บริษัทที่จะนำเข้าสารเหล่านี้ต้องมาขอขึ้นทะเบียนใหม่หมด เครือข่ายหวังว่าหน่วยงานรัฐจะไม่อนุญาตให้นำเข้าสาร 4 ตัวนี้อีกต่อไป ไมเช่นนั้นพวกเราคงต้องออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านบริษัทพวกนี้ได้ผลประโยชน์มหาศาลจากการขายสารพิษให้เกษตรกรไทย” นพ.ปัตพงษ์ กล่าวยืนยันทิ้งท้าย